

Nr 54.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående pension åt verkmästaren vid tekniska elementarskolan i Örebro J. A. Lindhagen; gifven Stockholms slott den 19 januari 1912.

Under återopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen medgifva

att verkmästaren vid tekniska elementarskolan i Örebro *Johan Adolf Lindhagen* må från och med månaden näst efter den, hvarunder afsked från verkmästarbefattningen blifver honom beviljad, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension af 2,000 kronor.

De till ärendet hörande handlingarna skola tillhandahållas Riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kunglig nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Fridtjuv Berg.

Utdrag af protokollet öfver ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 19 januari
1912.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve EHRENSVÄRD,
Statsråden: PETERSSON,
SCHOTTE,
BERG,
BERGSTRÖM,
friherre ADELSSVÄRD,
PETRÉN,
STENSTRÖM,
LARSSON,
SANDSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet Berg anförde vidare:

Pension åt
verkmästaren
J. A. Lind-
hagen.

I en till Kungl. Maj:t ställd, den 18 december 1911 dagtecknad
skrifvelse har *verkmästaren vid tekniska elementarskolan i Örebro Johan
Adolf Lindhagen* gjort framställning om erhållande af pension vid sitt af-
skedstagande. Lindhagens ansökning är i anförda delar af följande innehåll.

»Med anledning af att jag den 10 november 1911 under pågående tjänstgöring
i skolan drabbats af en hjärnblödning, som i så väsentlig grad nedsatte mina redan
förut försvagade krafter, att jag, som nu är öfver 64 år gammal, antagligen åtminstone
icke utan öfverhängande fara för återfall af hjärnblödning under någon längre tid kan
på ett tillfredsställande sätt sköta verkmästarbefattningen vid Örebro tekniska elemen-

tarskola, får jag härmed i underdånighet anhålla, att Kungl. Maj:t ville bevilja mig en årlig pension.

Redan för omkring sju år tillbaka, intill hvilken tid jag ägt en särdeles god hälsa och oförminskad arbetsförmåga, fick jag utan föregående sjukdom ett häftigt anfall af svara smärtor i hjärtrakten, hvilka därefter dock ej så ofta återkommit, hvarför jag det oaktadt, ehuru med nedsatta krafter och i följd däraf med ansträngning, endast med ett och annat kort afbrott kunnat sköta min tjänst. Någon annan yttre anledning till denna åkomma kan jag icke tänka mig än möjligen den, att jag under de närmast föregående 3 åren, sedan skolan utvidgats med parallellklasser, haft att med tillhjälp af biträden samtidigt undervisa omkring sextio elever, hvilket i hög grad tog mina krafter i anspråk. Undervisningen omlades därefter så, att dels någon timme i veckan i hvarje klass anlogs till annat ämne och dels undervisningstimmarnas antal per vecka ökades, hvarigenom det blef möjligt att i de två lägre klasserna inskränka elevantalet till hälften för hvarje gång.

Min tjänstgöring vid tekniska elementarskolan i Örebro inskränker sig visserligen till aderton år; jag antogs till vikarie den 1 februari 1894 och tjänstgjorde på tillfälligt förordnande till den 8 juni 1895, då jag antogs till verkmästare. Därförut har jag emellertid haft fast anställning i statens tjänst i mer än tjugu år. Jag antogs nämligen till gevärsmed på stat vid kungl. Värmlands fältjägarregemente den 19 april 1872, hvarefrån jag, efter det jag genom muntligt aftal blifvit utlofvad liknande anställning vid kungl. lifregementets husarer, erhöll afsked den 11 april 1874, hvar- efter jag antogs till regementspistolsmed vid sistnämnda regemente den 20 i samma månad. Från denna befattning erhöll jag afsked den 2 augusti 1895, således efter det jag blifvit antagen till verkmästare vid tekniska elementarskolan i Örebro. Det är nu alltså i det närmaste fyrtio år, som jag oafbrutet varit i statens tjänst.

Med åberopande af hvad jag här ofvan anført, får jag härmed i underdånighet anhålla, att Kungl. Maj:t ville bevilja mig en årlig pension under min återstående lifstid motsvarande åttio procent af mina nuvarande löneförmåner, alltså 2,400 kronor för år att utgå från och med månaden näst efter det afsked från verkmästarebefattningen vid Örebro tekniska elementarskola varder mig beviljad.»

Vid ansökningen funnos fogade åtskilliga intyg, nämligen:

1) prästbetyg, utvisande att Lindhagen är född den 30 september 1847;
2) läkarintyg, hvaraf framgår, att Lindhagen dels sedan flera år tillbaka lede af lungemfysem och kronisk hjärtsjukdom, dels den 10 november 1911 befunnits lida af högresidig hjärnblödning, som kvarlämnat svaghet och känselrubbingar i vänstra kroppshalfvan, samt att Lindhagens arbetskraft på grund af dessa sjukdomar vore synnerligen nedsatt och att han icke utan synnerlig fara för sin hälsa kunde fortsätta att sköta sin tjänst;

3) ett af sekundchefen för lifregementets husarer, öfversten G. A. Nyblæus den 8 juni 1911 utfärdadt tjänstgöringsbetyg, enligt hvilket Lindhagen haft anställning såsom regementspistolsmed på stat vid nämnda regemente från och med den 20 april 1874 till och med den 2 augusti 1895. I handlingen intygas därjämte, att Lindhagen, enligt i regementets expedi-

tion förda rullor och anteckningar, under nämnda tid med omtanke och skicklighet fullgjort sina åligganden samt iakttagit ett nyktert och hedrande uppförande;

4) ett af rektorn vid tekniska elementarskolan i Örebro utfärdadt tjänstgöringsbetyg, däri vitsordas de af Lindhagen i hans af mig förut anförda skrifvelse lämnade uppgifter rörande hans anställning vid tekniska elementarskolan i Örebro, hvarjämte intygas att han under sin tjänstgöring därstädes utan afbrott tjänstgjort såsom verkmästare, därvid hans arvode från och med år 1897 utgjort 2,000 kronor samt från och med år 1908 3,000 kronor årligen, att han under de senaste åren tjänstgjort 25 timmar i veckan och i medeltal under hela sin tjänstgöring vid ifrågavarande läroanstalt drygt 24 timmar i veckan, samt slutligen att han städse skött sin tjänst med synnerligt nit och intresse, därvid visat en utmärkt förmåga att bland lärjungarna upprätthålla ordning och fört en i allo hedrande vandel.

Ansökningsen har öfverlämnats till Kungl. Maj:t af styrelsen för tekniska elementarskolan i Örebro, som därvid afgifvit underdånigt utlåtande, dagtecknad den 29 december 1911, hvori anföres:

Då Lindhagens arbetskraft på grund af sjukdom vore i hög grad nedsatt och han icke utan synnerlig fara för sin hälsa kunde fortsätta att sköta sin för klen hälsotillstånd ansträngande tjänst; då vidare Lindhagen nu vore 64 år gammal samt med utmärkt nit och stor framgång skött sin befattning vid skolan under de 18 år, han innehafvt densamma, ville styrelsen med åberopande af de skäl, Lindhagen själf i öfrigt framhållit, på det varmaste tillstyrka nådigt bifall till hans ansökningsen om erhållande af pension.

Efter nådig remiss har sedermera statskontoret den 4 januari 1912 yttrat sig öfver berörda framställning och därvid anført:

I den för tekniska elementarskolan i Örebro gällande staten funnes icke upptagna någon särskild lön för verkmästaren; hans aflöning torde utgå dels från det i staten upptagna anslaget till verkstaden, för undervisning och materiell å 3,000 kronor, dels ock från de å extra stat anvisade medel till arvoden åt extra lärare för undervisning i parallellklasser. Sökanden kunde därför icke hafva någon rätt till pension. Men på grund af hvad i ärendet blifvit upplyst och då, enligt hvad statskontoret inhämtat, sökanden för sin anställning vid armén under åren 1872—1895 icke vore i åtnjutande af pension från arméns pensionskassa, ansåge statskontoret goda skäl föreligga att genom framställning till Riksdagen söka bereda honom pension af statsmedel. Pensionsbeloppet syntes böra afpassas efter stadgandena i lagen den 11 oktober 1907 angående civila tjänst innehafvares rätt till pension samt förty bestämmas till 2,000 kronor.

Statskontoret hemställde alltså, det Kungl. Maj:t täcktes i nådig proposition föreslå Riksdagen medgifva, att sökanden må från och med månaden näst efter den, hvarunder han afgår från sin befattning, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension af tvåtusen kronor.

Såsom statskontoret anmärkt, äga verkmästarna vid de tekniska elementarskolorna ej rätt till pension vid sitt afskedstagande; i gällande utgiftsstaten för nämnda läroanstalter finnas deras befattningar ej ens upptagna. Huruvida desamma framdeles komma att öfvergå till ordinarie tjänster torde vara beroende af resultatet af det nu pågående arbetet med omorganisation af den lägre tekniska undervisningen.

Ehuru således Lindhagen ej är lagligen berättigad till pension, synes han dock äga befogade anspråk på att sådan beredes honom, och det torde såväl för hans egen som för tekniska elementarskolans i Örebro skull vara önskligt, att denna förmån tillgodokommer honom så snart ske kan. Efter nära 40 års arbete i statens tjänst är han nämligen nu vid snart fyllda 65 år urständsat att utan synnerlig fara för sin hälsa längre sköta sin tjänst. Så mycket hellre vill jag understödja Lindhagens nu ifrågasatt begäran, som han, för att kunna ägna sina krafter åt tekniska elementarskolan i Örebro, nödgades lämna en anställning, hvilken, därest han kvarstått i densamma, skulle beredt honom pension på hans ålderdom.

I fråga om storleken af den ifrågasatta pensionen ansluter jag mig till den mening, som uttalats af statskontoret i dess nyssberörda utlåtande.

Jag hemställer alltså, det Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen medgifva

att verkmästaren vid tekniska elementarskolan i Örebro Johan Adolf Lindhagen må från och med månaden näst efter den, hvarunder afsked från verkmästarebefattningen blifver honom beviljad, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension af 2,000 kronor.

Denna af statsrådets öfriga ledamöter understödda framställning behagade Hans Maj:t Konungen i nåder gilla; och skulle proposition i ämnet aflåtas till Riksdagen af den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Hemming Gadd.